

ಎಂದುಕೊಂಡು ರಾನಡೆ, 'ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ಹುಟ್ಟು, ಸಾವು, ಅಪಘಾತ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ವಿದ್ಯಮಾನ ಎಂದು ಪರಿಭಾವಿಸಿ ಸಾಧ್ಯವಿರುವಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಮಕಾರವನ್ನು ತೊರೆದು ನಿರ್ಲಿಪ್ತವಾಗಿರುವುದು ಮತ್ತು ಸುಖ ದುಃಖಗಳನ್ನು ಸಮಾನವೆಂದು ಭಾವಿಸುವುದರಲ್ಲೇ ಇರುವುದು ನಮ್ಮ ಉಸಿರು, ನಮ್ಮ ಬದುಕು ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ' ಎಂದರು ರಾನಡೆ.

18

'ದಾವಣಗೆರೆಗೆ ಹೋಗ್ತೇನೆ, ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮನನ್ನು ಕಾಣಬೇಕು' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೋಗಿದ್ದ ಅಮರೇಶ ಮರುದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಆನೆಮಹಲಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದ. ಅವನನ್ನು ನೋಡಿ ಸನ್ಮತಿ ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ, 'ಏನಾಯ್ತು? ದಾವಣಗೆರೆಗೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.

'ಇಂಥ ಸೆನ್ಸೆಲೆಸ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಯಾಕೆ ಕೇಳಿ, ಹೋಗಿದ್ದೆ, ಹೋಗಿಕ್ಕೆ ಐದು ಗಂಟೆ ಬರ್ಲಿಕ್ಕೆ ಐದು ಗಂಟೆ' ಎಂದು ಲೇವಡಿ ನಗು ನಕ್ಕು, 'ದಾವಣಗೆರೆ ಅಂದ್ರೇನು, ಆಚೆ ಹಿತ್ತಿಲೆ, ಏನೋ ಅಡಚಣೆಯಾಯ್ತು ಅರ್ಧ ದಾರಿಯಿಂದ ವಾಪಾಸು ಬಂದೆ'.

ಅವಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬಂತೆ ಅಮರೇಶ, 'ಬಂದ ಮುದಿ ಪ್ರಾಣಿ ಹೋಯ್ತೆ ಇದೆಯೇ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದ. 'ಎರಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ತೋಟ ದಾಟಿ ಕಾಡಿನಾಚೆ ಹೋಗಿವೆ' ಎಂದ ಸನ್ಮತಿ, 'ಅದಿರಲಿ, ನೀನು ಇದೇನು ಇವತ್ತೇ ವಾಪಾಸು ಬಂದೆ? ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮನನ್ನು ಕಾಣಲಿಕ್ಕೆ?'

'ಕಂಡೆ'

'ಸತ್ಯ ಹೇಳು. ಹೇಗೆ ಇಷ್ಟು ಬೇಗ ಬಂದೆ?'

'ಇಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಯಾಕೆ ಕೇಳಿ? ಹೋಗುವಾಗ ವಿಮಾನ ಸಿಕ್ಕು. ಬರುವಾಗ ಪರ್ಸೆ ಕಳೆದುಹೋಯ್ತು. ಶ್ರೀಮನ್ಮುರಾರಿಯಣ ಗರುಡ ರಸ್ತೆ ಬದಿ ಕೂತಿರ್ದೆ. ಒಂದು ಲಿಫ್ಟ್ ಕೊಡ್ತೀನು ಅಂತ ಕೇಳಿದೆ. 'ಬಾ' ಅಂದ. ಅವನ ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ ಕೂತ್ಕೊಂಡು ಬಂದೆ' ಎಂದ ಅಮರೇಶ.

'ನಿನ್ನ ಹತ್ತ ಮಾತಾಡುವ ಬದಲು ಮರದ ಹತ್ತಿರ ಮಾತಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೇದು' ಎಂದು ಒಳ ನಡೆದಳು ಸನ್ಮತಿ.

ಮರುದಿನ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ, 'ನಾನಿನ್ನು ಹೊರಡುತ್ತೇನೆ ನರಹರಿ' ಎಂದರು ಸೂರ್ಯಕಾಂತ ರಾನಡೆ.

'ಊಟದ ಹೊತ್ತು, ಊಟ ಮಾಡಿಕೊಂಡೇ ಹೋಗಿ ಸರ್' ಎಂದ ನರಹರಿ.

'ನಂಗೆ ಊಟ ಅಷ್ಟೇನೂ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ ನರಹರಿ. ನಿನ್ನನ್ನು ಕಂಡು ಮಾತಾಡಿ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು' ಎಂದು ರಾನಡೆ ಹೋಗಲು ಅಣಿಯಾದರು.

'ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಬರ್ತೀನಿ' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೊರಟುಹೋದರು.

'ಮಾರಿ ಹೋದಂತಾಯಿತು' ಎಂದು ಗೊಣಗಿಕೊಂಡಳು ಸನ್ಮತಿ.

'ಸನ್ಮತಿ, ಹೇಳಬಾರದ್ದನ್ನು ಮತ್ತೆಗೆ ಹೇಳದೆ, ಕೇಳಲಿ ಎಂಬಂತೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೇಳುವ ಕಾಯಿಲೆಯಿದೆ ನಿನಗೆ' ಎಂದು ನಕ್ಕ ಅಮರೇಶ.

ಆ ನಗುವಿನ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡುವಂತೆ ಸನ್ಮತಿ, 'ನಿನಗೆ ಇಲ್ಲವೆ ಕಾಯಿಲೆ, ಇವತ್ತು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಆರು ತಿಂಗಳ ನಂತರ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವ ಕಾಯಿಲೆ' ಸನ್ಮತಿಯೆಂದಳು.

ರಾನಡೆ ಹೋದ ಮರುದಿನ ರಾತ್ರಿ ಮಹಡಿಯ ಮೇಲೆ ಸನ್ಮತಿ ಮತ್ತು ಅಮರೇಶ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ವರ ಎಂದಿನಂತಿಲ್ಲದೆ ಕ್ಷಣದಿಂದ ಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಏರುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು. ಅನಂತರ ಅದು ಜಗಳದ ಬೈಗುಳವಾಗಿ ಬದಲಾದಂತೆ ತೋರಿತು. ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಯಾಕೋ ದೂರುತ್ತಿರುವಂತಿತ್ತು. ಸನ್ಮತಿಯು ಸ್ವರ ಬಹಳ ಕ್ಷೀಣವಾಗಿತ್ತು. ಅವಳು ಅಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅಮರೇಶನ ಸ್ವರವೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಯಾವ ಶಬ್ದವೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಣ್ಣ ತಂಗಿಗೆ ಏನೋ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬರ ಮೇಲೊಬ್ಬರಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂದಿದೆ ಎಂದುಕೊಂಡ ನರಹರಿ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನ ಬಳಿಕ ಶಾಂತಿ ನೆಲೆಸಿತು.

ಮರುದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಅಮರೇಶ ನರಹರಿಯ ಬಳಿ ಹೋಗಿ, 'ಸರ್, ನನಗೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಸರ್' ಎಂದ.

'ಎಷ್ಟು ಬೇಕು?' ನರಹರಿ ಕೇಳಿದ.

'ಐದು ಸಾವಿರ ಬೇಕು ಸರ್. ಒಂದು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ವಾಪಾಸು ಬರ್ತೀನಿ. ಹಣ

ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ

ಸನ್ಮತಿ ಅಮರೇಶನಿಂದ ಊರಿಗೆ ಬಂದವಳು ಆನೆಮಹಲಿಗೂ ಬರುತ್ತಾಳೆ. ಶಾಲ್ಮಲಿಯ ಆರೋಗ್ಯ ತೀರಾ ಹದಗೆಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಸನ್ಮತಿ ನರಹರಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಇರುತ್ತಾಳೆ. ಅಡುಗೆ ಕೆಲಸದಲ್ಲೂ ಸಹಕರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಒಬ್ಬಳೇ ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಲು ಭಯ ಎಂದು ಅಭಿ ಜತೆ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಗೆಸ್ಟ್ ರೂಮಿನಲ್ಲಿ ಮಲಗುವಂತೆ ಅಭಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಶಾಲ್ಮಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ಒಮ್ಮೆ ಸುಧಾರಣೆ ಕಂಡರೂ ಮತ್ತೆ ಹದಗೆಡುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಆಹಾರವೂ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದೆ ದಿನೇ ದಿನೇ ದುರ್ಬಲವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಡಾಕ್ಟರ್ ಇಂಜೆಕ್ಷನ್ ಚುಚ್ಚುತ್ತಲೇ ಇದ್ದರು. ಯಕ್ಕತ್ತಿನ ತೊಂದರೆಯಿಂದಾಗಿ ಶಾಲ್ಮಲಿ ಅಸುನೀಗುತ್ತಾಳೆ. ಸನ್ಮತಿ ಜೋರಾಗಿ ಅಳುತ್ತಾಳೆ. ಈ ಮಧ್ಯೆ ನರಹರಿಯ ಮೇಷ್ಟ್ರಾ ಗಿದ್ದ ಸೂರ್ಯಕಾಂತ ರಾನಡೆ ಪುಣೆಯಿಂದ ಆನೆಮಹಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ತನ್ನ ಪತ್ನಿ ಸುರಭಿಗೆ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಪಿಎಚ್‌ಡಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ ಎಂದು ರಾನಡೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ವಾಪಾಸು ಮಾಡ್ತೀನಿ' ಎಂದ ಅಮರೇಶ. ನರಹರಿ ಯಾಕೆ ಏನು ಎನ್ನದೆ ಐದು ಸಾವಿರ ಕೊಟ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅಮರೇಶ ಹೊರಟುಹೋದ.

ಹಾಗೆ ಹೋದ ಅಮರೇಶ ಐದಾರು ತಿಂಗಳು ಕಳೆದರೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಸನ್ಮತಿ ದುಃಖಿಸುತ್ತಾ 'ಅವನು ಇನ್ನು ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಸರ್' ಎಂದಳು.

'ಯಾಕೆ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿರುವೆ?' ನರಹರಿ ಕೇಳಿದ.

'ಅವನು ಅಪ್ಪನೊಡನೆ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಲು ಕೇಳಲು ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ. ಅಪ್ಪನ ಬಳಿ ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ಎಕರೆ ಭೂಮಿ ಇದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಾಂಶವಾದರೂ ತನಗೆ ಸಿಗಬೇಕು ಅಂತ ಅಣ್ಣನ ಹಟ. ಅವನ ಹಟ ಗೆಲ್ಲಬಹುದು. ಆದರೆ ನನಗೆ ಚಿಕ್ಕಾಸೂ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಅಂತ ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮ ಇಬ್ಬರೂ ಧರ್ಮಸ್ಥಳದ ಆಣೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ಹೊರತು ನನಗೆ ಇನ್ನು ಯಾರು ಗತಿ?' ಎಂದು ಅಳತೊಡಗಿದಳು ಸನ್ಮತಿ.

'ಯಾಕೆ? ನಿನ್ನ ಗಂಡ ಮುರಲಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲವೆ?' ನರಹರಿ ಕೇಳಿದ. ಸನ್ಮತಿಯು ದುಃಖ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ದುಃಖಿಸುತ್ತಾ ಹೇಳಿದಳು, 'ಯಾವ ನಾಲಿಗೆಯಿಂದ ಹೇಳಲಿ ಅಂತ ಇಷ್ಟು ಕಾಲ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ ಸರ್' ಎಂದು ಅಳುತ್ತಾ ಕಣ್ಣೀರು ಒರಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೇಳಿದಳು, 'ಮುರಲಿ ಕೆನಡದಲ್ಲಿ ಅವನಿಗಿಂತ ಆರೇಳು ವರ್ಷ ಹೆಚ್ಚು ವಯಸ್ಸಿನ ಒಬ್ಬಳು ಕೆನಡದ ಹೆಂಗಸನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದಾನಂತೆ. ಅವಳ ಬಳಿ ತುಂಬಾ ಹಣವಿದೆಯಂತೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಆ ಮದುವೆಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದಾನೆ'.

ಸನ್ಮತಿ ಇಡೀ ದಿನ ಏನೇನೋ ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡು ಅಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಳು. ಸಾಯಂಕಾಲ ಮತ್ತೆ ದುಃಖಿಸುತ್ತಾ ಬಂದು ನರಹರಿಯ ಕಾಲು ಹಿಡಿದು, 'ನಾನು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಲಿ ಸರ್? ನನ್ನನ್ನು ನೀವೇ ಉಳಿಸಬೇಕು ಸರ್' ಎಂದಳು.

'ನಾನು ಏನು ಮಾಡಲಿ ಸನ್ಮತಿ?'